

имущество; аваан сакигулі сај дурбіѡѡ—нать бережеть ребенка; дару сак дѡѡіра ѡаліірад—я оберегъ порохъ отъ огня; сунна сакидіші арц дучіѡ нітііѡ—бережливостію накопили онъ деньги.

Сааа род. салѡ, множ. суалі—влинть; сааалі віѡвіра урцуѡ—влинномъ раскололъ я дерево.

Саа'іс дѡепр. прош. сал'уј, 3-е спр., вырубить, вырѡзать, гага лізіѡсад улаѡј сал'уѡѡа нуні—изъ дерева вырубилъ я окно; нѡѡ сал'іс—отрубить руку.—Прод. сал'іс, дѡепр. наст. сал'улі, буд. сал'ас, 3-е л. сал'а (сал'ан); кулкнѡѡа нѡѡві сал'улі сарі—ворамъ руки рубать.

Салѡѡіс дѡепр. прош. салѡуј (§ 159) разстегнуть; лѡѡсулла кіѡві салѡѡіѡ лѡѡі—разстегни крючки бешмета.—Прод. салѡѡіс, дѡепр. наст. салѡулі.

Саѡат—часъ, время, ца саѡатлі ѡакі—приди черезъ часъ; ѡѡѡа саѡат аѡіѡні нит—то было дурное время; саѡатлама, множ. саѡатламаві—часы, лѡла саѡатламалізіѡ чум саѡат вілѡ—который часъ на твоихъ часахъ?

Сѡісіѡ (не мѡѡ.), дѡепр. прош. сѡсілі—взять, нуні сѡсіра нитізірсад нінці—я взялъ у него яблоки (см. лѡсіс и ѡсіс).—Прод. сѡісіс, буд. сѡісус, 3-е л. сѡісу—брать, рушѡат сѡісіс—брать взятъ.

Сатліс—привести (§ 154); лѡд сатліра урчі—тебѡ привелъ я лошадь (нітіс вѡбіра урчі—ему привелъ я лошадь).—Прод. нѡтъ.

Сатхіс—принести (§ 154); лѡд сатхіра нінді арц—тебѡ принесъ я эти деньги (нітіс духіра—ему принесъ).—Прод. вѡтъ.

Саѡаѡат саѡаѡатдіѡ—щедрость, саѡаѡатіа—щедрый, саѡаѡатлі—щедро; саѡаѡат или саѡаѡатіа аѡам'ілі—щедрый человекъ; нитііѡ нам саѡаѡатдіѡ вѡѡіѡ—онъ мѡѡ оказалъ щедрость.

Сѡј сѡјдіѡ—мелкость (неглубокость), сѡјлі—мелкий, сѡјлі

—мелко; сәжіл ларқ—мелкая рѣка, ларқ сәжілі сав
—рѣка обмелѣла, һишқув сәжіш дів—адѣсь мель,
мелко; сәжіл дәкі—неглубокая рана.

Селла—что бы то ни было; съ отрицательнымъ глаголомъ
ничто (§ 50).

Селтіс см. сәтіс.

Сі твор. сілі, род. сѣ—что? (§ 49).

Сіқал твор. сіқай, род. сіқѣ, множ. сіқалті—вещь; лар сіқал
вала һітіи—онъ знаетъ всякую вещь; һиш сіқажс іқала
вақа һиш—помоги мнѣ въ этомъ дѣлѣ; ца сіқал нурус
діһажів—я нѣчто скажу въ судѣ; дурһал сіқал саві
һиш—это дорогая вещь.

Сіңка род. сіңкала, множ. сіңкві—медвѣдь; сіңкала хара—
берлога; хараживі сіңка—медвѣдь берлогиний.

Сіпат множ. сіпатуні—обликъ, цвѣтъ; һагвал сіпатла рурсі
—прекраснолицая дѣвушка; сігуна сіпатла урчі асадѣ
һуні—какой масти лошадь купишь ты? Сі сіпатла сәја
һула уҙі—какой наружности твой братъ?

Сірһиәе сірһиәәла һурава или тавун—сюргинское общество,
сірһиәен—сюргинецъ, сірһиәәла—сюргинцы; сірһиәен
міз или сірһиәәла міз—сюргинскій языкъ. Название
это жители производятъ отъ арабскаго слова, значу-
щаго *волченосъ*.

Сірі твор. сірілі или сілли, род. сірѣ или сілла, множ. сірмі
—колыбель; дурһиәе сіраніу сәј—ребенокъ въ колы-
бели; асаан гардвіқулі саві сірі—мать качаетъ колы-
бель.

Сірмуғі множ. сірмуғуні—мелкій орѣхъ.

Сув множ. сувті—мужъ (по-кайдакски).

Суйван род. суйвā, множ. суйванті и суйвунті—сукно ту-
земнаго произведенія, суйван віршіс—театъ сукно;
черкесска, верхняя одежда горцевъ; сагал суйван саві
һітіһивілі—на немъ новая черкесска.

Суѣур или суѣури—слѣпой, суѣурдиш—слѣпота; суѣур ив
hit—онъ {ослѣпъ; суѣурзуна саж hit—онъ слѣповать,
худо видитъ.

Сулзай или сулзайил—лѣвый, сулзай наей—лѣвая рука, сулзай
саж hit—онъ лѣвша; сулзай шайбиwæби ариqwæби hit—
онъ ноѣхалъ влѣво.

Сунви род. сунке, множ. сункви—квашня; сунканив вѣту ва-
шис—мѣситъ тѣсто въ квашнѣ.

Сунна род. пад. отъ саж (§ 46).

Супил твор. суніѣ, род. супе, множ. суніати—усъ; гатала
суніати—усы вота; супил шлѣас—сбрить усы; супил qif
вæqic—подстричь усы.

Суррат множ. сурратуни—образъ, портретъ; пачæбла суррат
—царскій портретъ; сурратзуна рурсі—картинка-дѣ-
вушка.

Сусіталхwіс сусд(в)італхwіс, дѣпр. прош. сусіталхуѣ
(§ 159) увянуть; hiш wawæ сусвіталхуѣ саві—этотъ
цвѣтокъ увялъ; hit сусдіталхуѣ сарі—она увяла, т. е.
красота ея пропала.—Прод. сусітулхіс, сусд(в)ітулхіс,
буд. сусітулхас, 3-е л. сусітулхан—вянуть, увядать;
hiшви wawhi сусдітулхан—осенью цвѣты увядаютъ.

Т. т.

Тавтар множ. тавтурті—книга, тавталла хавар вура—раз-
сказы содержаніе книги; нуни вѣлѣуина тавтар—и
прочелъ книгу.

Тазі род. тазіла, множ. тазні—лихой конь, аргмакъ; тазіла
мурда—всадникъ на лихомъ конѣ.

Талæй—счастіе, талæй вѣв нам—мнѣ пришло счастіе; та-
лæйлі ірцѣра ізайиwад—счастливо избавился я отъ бо-
лѣзни; талæйшіw адам'ілі—счастливый человѣкъ; талæй
гав буд—да дается тебѣ счастіе! (привѣтств.).

Талкан множ. талкунті—князь, лицо, принадлежащее къ шамхальской, нуцальской или удмисвой фамиліи.

Таман тамандіш—совершенство, таманіл—совершенный, тамај—совершенно; бивні таман вів—работа кончена, таманіл гъавза—совершенный молодець, һіһіла тамандіш агу—этому конца нѣтъ; тамај аѣһаһіһ һіһ урчі—не совсѣмъ хороша эта лошадь.

Тамаша тамашадіш—дивность, тамашал—удивительный, тамашалі—удивительно; тамашал сікал һиваіра нуһі—я видѣлъ удивительную вещь; ну тамаша іра һитіһі—я удивился этому.

Тәј множ. твәјрі—жеребенокъ, гъавзалі тәј вәқів—кобыла ожеребилась.

Тәс тәсіс—прыгнуть, тәсілі ікус һіһ барқ—прыгнуть, перейду я эту рѣчку, т. е. перепрыгну черезъ нее; прод. тәсіқуіс.—Тәсукіс (д, в), дѣпр. пром. тәсукуј, 3-е спр., вспрыгнуть, барқаліһі тәсукуһ һіт—онъ вспрыгнулъ на камень; прод. тәсулкіс (д, в), буд. тәсулкас, 3-е л. тәсулкан; һу ваһаналі балиаі тәсулкас—изъ за тебя бросаюсь я въ огонь.—Тәсвәқів (д, в) подбросить, прод. тәсіқів (д, в), аваан дурһвә тәсіқулі сај—мать подбрасываетъ ребенка.—Тәсаіс—заставить перепрыгнуть, урчі тәсаіра һајаліһивіт—я заставилъ лошадь перепрыгнуть черезъ веревку; прод. тәсііс.

Твәк твәклі—вскользь, твәклі вәккәв һіт—онъ былъ раненъ вскользь; һітла дәв твәнаіра нуһі—я выигралъ процессъ съ нимъ.—Твәнукіс (д, в), дѣпр. пром. твәнукуј, 3-е спр., поскользнуться, твәвнукуј һавіһив урчі—лошадь поскользнувшись, упала; прод. твәнулкіс (д, в) или твәвқуіс (д, в) скользнуть, дутмәгулі твәквүкулі саві урчі или твәквулкулі саві—безъ подковъ скользнуть лошадь; твәквүкул нуһі—скользяя дорога.

Тіwра тірра, тівра—нахожусь наравнѣ (§ 75); парзатлі тівра—я живу покойно.

Тілкаw множ. тілкаwті—завка, тілкаwлі заj іqwanі саj хіт—онъ завкается; тілкаwдіш арвіqwaen хітіла—завканіе прошло у него; тілкаw һwanһа—глухонѣмой.

Ту—тьфу! Туіс—плюнуть, хіт һунуj туів хітіші—эта женщина плюнула на него; прод. туjқwіс—плевать.—Туwæqіс (д, в) выплюнуть, qum туwæqів хітіін—онъ выплюнулъ косточку, прод. туjқіс, туд(в)іqіс.

Туж множ. тујані—пирь, балъ; тујліші һіwæqіра ну хітіін—онъ пригласилъ меня на пирь; дағ тујлішіwрі ну—вчера я былъ на пире.

Тук тукдіш—сытость, тукіл—сытый, туқлі—сыто; ді'ва тукіра ну—мясомъ насытился я; тукдіш агвар адам'ілі—ненасытный человекъ; тукіл урчі—сытая лошадь; гуніл туқwақа—насыть голоднаго; туқлі һар'ів хітіін діші—гордо посмотрѣлъ онъ на меня; тукіл адам'ілі—гордый человекъ.

Тупанг множ. тупангуні—ружье; нуні варшіра тупанг—я зарядилъ ружье; нуні іwһіра тупанг—я выстрѣлилъ изъ ружья; нуні вафæqіра тупанг—я разрядилъ ружье; тупанг фæмк вукун—ружье осѣклось; тупанг варгwірдів—ружье разорвало (лопнуло).

Тур твор. тулли, множ. турмі—мечъ, сабля; тур авітун хітіін—онъ обнажилъ мечъ; тур һавақів qwæртаjзі хітіін—онъ вложилъ мечъ въ ножны; тулли çінаçінаæ wæqів хіт хітіів—онъ изрубилъ его мечомъ.

Туріған множ. туріғанті—пятиродный, туріған узі—пятиродный братъ.

Туснак множ. туснакуні—арестантъ; туснак wæqів хіт һæкмілі—начальникъ посадилъ его подъ арестъ; туснак-ліwіwad дураwкун хіт—онъ вышелъ изъ подъ ареста, туснакка калі—тюрьма.

ра бажнів—лошадь я поставилъ на дворѣ.—Ташватіс (д, в) поставитъ, бѣмзані ташваті тупанг—поставь ружье въ уголъ.—Ташаіс (не мѣн.) задержатъ, нуні ташаіра кулві—я задержалъ вора; ташаіс абірулла урчі—не могу удержатъ лошади; прод. ташііс.—Таш-
қена, множ. ташқуәені—распоряжающійся тостами на пиршествахъ.

Тwæб множ. тwæбмі—нога ниже колѣна; тwæбмаші ташлі саж hit—онъ стоитъ на ногахъ; віқ тwæб—ступень, баб тwæб—спина ноги, верхъ ступени, луті тwæб—подолъ; утә тwæб—полка скамьи.

Тім (во множ. не употреб.) вкусъ, wajна тімла бідіб—дурного вкуса плодъ; тімагвар ді—безвкусное мясо; тімлі віревала—вкусное кушанье; hitтәла урғала тімагвар влі саві—между ними произошло охлаждение, т. е. они охладѣли другъ въ другу; тімагвар фәнкі—некрѣпкая матерія.

Тіні род. тінә, множ. туммі—ясли; мура бадута тунә—положи сѣно въ ясли.

Тінт тінтдіш—просторъ, тінтіл—просторный, тінтлі—просторно; кулләла тінтдішлі ба дәбәз—по причинѣ простора между домами пожаръ угасъ; тінтіл муса—открытое мѣсто; тінт бажілі саж гванзаліші hit—онъ распростерся на землѣ; арц тінт бадақа һішқу—разложи здѣсь деньги, выложи; ізала тінтділі сарі халқлізі—болѣзнь распространилась въ народѣ.

Тул твор. туј, род. тwә, множ. тулві—палець, хвала тул—большой палець, вулқа тул—кривой палець (указательный), урға тул—3-й и 4-й пальцы, бимба тул—мизинець.

Туліка род. тулікә, множ. тулкмі—кольцо; туліка шібарһур тујші—онъ надѣлъ кольцо на палець.

Тума род. тумала, множ. тумрі—филинъ.

Туті род. тутѣ—виноградъ, тутѣ анк—виноградникъ, тутѣ-
вук—виноградная лоза.

Туту тутудіш—разбросанность, тутул—разбросанный, тутулі
—разбросанно; тутул ші саві ііш—этотъ аулъ раз-
бросанъ; урбі тутулі шавару—люди разошлись, въ аулѣ
ихъ нѣтъ; лівілла мас тутувів іітіла—все его имуще-
ство разбросано.

У. у.

У или уді; уw или удіw, уwсад или удіwсад и пр. (§ 174)
подъ; ну уwра (удіwра) бујшіw—я нахожусь ниже
тебя; ну уwра (удіwра) буд—я уступаю тебѣ; ну уwра
(удіwра) буд уѣнілізіw—я уступаю тебѣ въ чтеніи,
т. е. ты лучше меня читаешь; урбіліс уwлѣћвар ііт—
онъ не уступитъ другимъ.—Прежде, уw яѣнарігwa
һанаһа wайна сај—прежде хотя былъ хорошъ, но те-
перь дурень.—Ујһіс, уд(в)іс, или удіһіс, удід(в)іс—
стать ниже, дæwлі ујһіс ііт нам—въ тяжбѣ онъ
сталъ ниже меня, т. е. проигралъ мнѣ тяжбу.—Ујһіс,
уд(в)іһіс или удіһіс, удід(в)іһіс—подпасть, хwалал
шівлалі ујһіра—я впалъ (подпалъ) въ большой долгъ.
—Уділа или ула, твор. уділај, род. удѣ, множ. уділті
или урті—низъ, урчіла уділа ум'у ваца—вычисти низъ
лошади, т. е. то мѣсто, на которомъ лошадь стоитъ;
wелһа уділа wамһурра—до самого пояса вымоѣ я;
дуwулла урті мурві діла сарі—низовья горы суть мои
сѣнокосы.

Уwіс см. wawіс.

Уwқіс см. іwқіс.

Уwшіс см. іwшіс.

Уwшіс (д, в), дѣпр. прош. уwшілі, 2-е спр., закалить; нуwі
wуwпіра һwæлѣwæ—я закалилъ восу.—Прод. уwшіс

(д, в), буд. увшус, 3-е л. увшу (увшар)—закаливать, уста увшулі саж кінфулта—мастеръ закаливаетъ кинжалы.

Уwajəis урад(в)ізіс, дѣпр. прош. уwajəullі, 1-е спр., убраться, удалиться; повел. уwajəi или оajzi (муж.) прочь; шавад уwajəурра бу ваһанадан—черезъ тебя удалился я изъ аула.—Прод. uweləis, ураділзіс, уwəvəlзіс, буд. uweləas, 3-е л. uweləan—убираться, бу wəqadli ну uweləas һер'ікіс—когда ты приходишь, я поднимаюсь, чтобы посадить (тебя).—Уwajəzikіс—прогнать, һіт урадізукурра нуні діла кулірад—я ее прогналъ изъ дома; дуһи вуршаніwад уwajəукурра һуні ну—ночью ты поднялъ меня съ постели, т. е. заставилъ встать.

Уwəfi урəfi, увəfi—внизъ, уwəfi аріqwəen һіт—внизъ пошелъ онъ; уwəfiəд—снизу, уwəfiəд qaj мајқуд—снизу не говори мнѣ, т. е. не давай слишкомъ мало цѣны (при покупкѣ), уwəfiəдла адам'ілі саж һіт—онъ съ нижней части, т. е. съ неизменности; уwəfiil адам'ілі—низкій, презрѣнный человекъ; уwəfiли шij'ус һіх нуні—я презираю его, т. е. низко ставлю его; уwəfiһіс, урəfiдһіс, увəfiвһіс, дѣпр. прош. уwəfiһілі—упасть; калшиwһад уwəfiһіv һарқаліш һіт—съ крыши на камень упалъ онъ; галгалішvһад увəfiвһіkіра һіпц—съ дерева сбилъ я яблоко.—Прод. уwəfiрһіс—падать.

Уwəkəс уд(в)екəс—подпереть, qal увəkəс зіхіс—подопри столбъ подъ балку; һуд увəkəра ну—я поддержалъ тебя, т. е. постарался въ твою пользу.—Прод. ујkəс, уд(в)іkəс—подпирать, дірһа увіkwəлі wəqiv һіт или дірһалі ујkwəлі wəqiv һіт—подпираясь палкой пришелъ онъ.

Уwukіс урдукіс, уввукіс, дѣпр. прош. уwukuj, 3-е спр., спастись, высвободиться; wəһəһізіwад уwukunna ну—

я спасся отъ бѣды; туснаклізівад увукун хіт—изъ тюрмы высвободился онъ; хітіла шівлалізівад увукаді лу—ты освободился отъ его долга, т. е. заплатилъ ему долгъ; тѡѣѣ увукуѣ хайхіра—поскользнувшись я упалъ. —Прод. увулкіс, урдулкіс, увулкіс—освободиться, ца вазлі увулкас ну хішад—черезъ мѣсяць я освобождаюсь отъ этого, буду отъ этого свободенъ.

Уґа (д, в), уґадіш—острота, уґал—острый, уґалі—остро; вуґал діс—острый ножъ, уґал адам'ілі—острый человекъ, т. е. понятливый, хар сіґаґс уґадіш лів лузів—на все у тебя есть способность.—Вуґавѣґіс—вывести, выточить, прод. вуґавіґіс.

Уґај уґај ада—вотчимъ, уґај ава—мачеха, уґај узі—сводный братъ, уґај рузі—сводная сестра, уґај урші—пасынокъ, уґај рурсі—падчерица.

Уґіс см. ірґіс.

Уді см. у.

Удіс см. ірдіс.

Уґіс см. ірґіс.

Узенгі род. узенгѣ, множ. узенгіві—стремя; узенгі вуцілі мурдаватурра хіт нуні—поддержавъ стремя, посадилъ я его на лошадь.

Узіс (д, в), дѣепр. наст. узулі—рости; чархлізів узулі сај хіт—онъ въ тѣлѣ растетъ; анґруві дузулі сарі—пшеница растетъ, всходитъ.

Узіс (д, в), дѣепр. наст. узулі—работать; мурһі вузул манзіл саві хіш—рабочее время, букв. золото работающее время это; хірілі узів, дуґілі усін—днемъ работай, ночью спи; ѣґілі дузані хунул—хорошая хозяйка, мас вузулі саві хітіла—имущество его работаетъ, т. е. онъ обогащается; таѣѣ вузулі саві хула—счастье везетъ тебѣ, букв. твое счастье работаетъ.

Узіс см. ірзіс.

Уз (д, в), уздіш—плотность, узіл—плотный, узлі—плотно; вузіл суѣван—плотное суєно, дузі куятуві—толстыя губы; вузіл урчі—сносливая лошадь, т. е. которая держится въ тѣлѣ; какъ вузі саві хітіла—спина плотна у него, т. е. онъ человѣкъ съ обезпеченнымъ состояніемъ.

Узі род. узіла, множ. узві—брать; діла вабіл узі—мой родной братъ; неј узі—эй братецъ! (говорится и постороннему); узідіш (лір)—братство, узідіш дзеціра нуні буд—я съ нимъ побратался; узіқар, множ. узві-қурті—двоюродный; адахівіл узіқар, авахівіл узіқар—двоюродный братъ со стороны отца, со стороны матери. Въмсто узі говорится также узіхі, твор. узібіін (ні), род. узібіла; узібідіш вм. узідіш.

Уніс (д, в) дѣепр. наст. унулі, буд. унус, 3-е л. унар—сказывать; хавурта уніс ваціра бучу—чтобы говорить о новостяхъ, пришелъ я къ тебѣ; лушіла духулли нуша—о тебѣ толковали мы; ну агубілі, бу унулли нам—когда меня нѣтъ, ты наговариваешь на меня, дурно говоришь обо мнѣ; ада унулі саж дізі—отецъ бранить меня; урбі вуһні аѣһнѣһін—нехороша народная брань.

Убавукіс убадукіс, дѣепр. прош. убавукілі—подостлать, warһі убавука хітіс—подстели подъ него войлокъ; говорится также убавушіс, һінш дум убавуша һітіс—подстели ему коверъ.—Прод. убав(д)уркіс, буд. убавуркүс, 3-е л. убавурку—подстилатъ; кулі убадуркуті фееңқві—ковры, которые разстилаются въ комнатахъ.

Убаушіс убаршіс, убавшіс, дѣепр. прош. убаушілі, 2-е спр., повалить; нуні мусі убаушіра хіт—я повалилъ его на землю.—Прод. убаршіс, убад(з)уршіс—поваливать, урбі убавуршаві саж хіт—людей поваливающий онъ, т. е. сильный борецъ.

Убѣтіс убад(в)атіс, дѣепр. прош. убауулли—посадить подъ;

діла kaj уба́турра hіт—я посадивъ его въ нижнемъ
этажѣ дома; убадатурті арц тір hітіла—зарытыя день-
ги у него есть; нуні уба́ватуріл галга саві hіт—это
дерево мною посажено; урбі уба́ватулли, кулкі уцікіра
—посадивъ людей въ засаду, я поймалъ вора.—Прод.
убалтіс, убад(в)алтіс—сажать подь....; убадалтул муса
—мѣсто посѣва всего того, что сбѣется не простымъ
бросаніемъ сѣмени на поверхность земли.

Уhіс см. hіс.

Уhіwæл твор. уhіwæј, род. уhіwæ, множ. оæбілі—гость и также
принимающій гостя; оæбілі вақів hучу—гости пріѣхали
къ тебѣ; нуqwā уhіwæл сај hіт діла—онъ толокна
гость мой, т. е. мы съ нимъ хлѣбъ-соль водимъ; оæбілес
æбіна адам'ілі—къ гостямъ хорошій человѣкъ, т. е.
гостепріимный, оæбілес æбінадіш—гостепріимство.

Уhіс см. ірhіс.

Уhіна (д, в), уhінаw, дуhінар, вуhінав, уhінаwсад и проч. (§ 171)
внутри; вуhінав дард лів діла—внутри меня есть горе,
я огорченъ; kā уhінаwіл—находящійся внутри дома.—
Уhінала (д, в), твор. уhінеј, род. уhіnā, множ. вуhіналті
—внутренность; kā вуhінала—внутренность дома; уhі-
нала кулга сај hіт—внутренность пестрая у него, т. е.
онъ коварентъ; hіттѣла уhінала сај hіш—онъ имъ близ-
кій человѣкъ, для нихъ домашній человѣкъ.—Уhінаwкіс,
дуhінадукіс, вуhінаwукіс—войти во внутри; барзлізі
уhінаwкунна—я вошелъ въ рѣку; ворваться, кулкі
уhінаwкун кулі—воръ ворвался въ домъ; двæѣ вуhіна-
wкун кулі—вѣтеръ ворвался въ домъ.—Прод. уhінал-
кіс, д(в)уhінад(в)улкіс—врываться, входитъ; һар зав
даqāлі, шін дуhінадулкан шілізі—при каждомъ дождѣ
вода врывается въ аулъ.

Уіс (д, в), дѣпр. наст. уулі, буд. уус, 3-е л. уар, повел.
уін—жить, оставаться; ца ваз уус hучуw—одинъ мѣ-

сяць проживу я у тебя; ліллілкілі уін—останься слухаю; нуні аллаллілі уула лу ваулі—я оставался, не зная о твоёмъ приходѣ; діла ада уфані уані сай—мой отецъ былъ ученымъ (я это знаю по наслышкѣ); Шураһау уулі сай һіт—онъ живетъ въ Шурѣ; тааһлічу уулі сай һіт—онъ живетъ счастливо; ну вазалліші ууәс уін һу—позволь мнѣ (оставь меня) пойти на базаръ.

Уіс (д, в), дѣпр. прош. ууј, 3-е спр., стереть, уничтожить, нуні вилкувлі вуаді һуні—ты стеръ то, что я написалъ; завлі һәнкі вуун діла—дождь прекратилъ мою работу; двәһ вуулі саві—вѣтеръ прекратился; һуні уунна ну—ты повредилъ мнѣ.—Прод. ул'іс (д, в), буд. ул'ас, 3-е л. ул'ан—стирать, уничтожать, адала хатір мавул'ад—не нарушай уваженія къ отцу; һарқлі вул'улі саві һуві—рѣка сноситъ мостъ.

Ујтушіс уд(в)ітушіс, дѣпр. прош. ујтушілі, 2-е спр., развѣсить, увітушіс дум асіра—я купилъ коверъ, чтобы развѣсить (коврами покрываются стѣны); уркуллі ујтушів һітіін ца дурһиә—онъ наѣхалъ арбой на ребенка; зіхіні увітуша вурханівіт—подложи перекладину подъ потолокъ.—Прод. ујтуршіс, уд(в)ітуршіс, буд. ујтуршус, 3-е л. ујтуршу—развѣшивать, подкладывать.

Укіс см. іркіс.

Уқу (д, в) уқудіш—тонкость, уқул—тонкій, уқулі—тонко; вуқул қағар—тонкая бумага, вуқул мупарі—тонкая стѣна; уқул ілі сай һіт—онъ тонокъ сдѣлался, т. е. обдѣлалъ; суёвә вуқудіш әһна саві дуһрумлізів—хорошо тонкое сукно лѣтомъ.

Укіс см. іркіс.

Укіс (д, в), дѣпр. прош. уқуј, 3-е спр., отдѣляться, ну шілізівад уқујра—я отдѣлился отъ деревни; адазівад уқунна ну—я расстался съ отцомъ; һуні уқуқунна

урчілізівад—ты лишилъ меня лошади.—Прод. улкіс (д, в), буд. улкас, 3-е л. улкан—отдѣляться.

Укіс (д, в) дѣпр. прош. укуј, 3-е сир. стоить; һуні гівіл ківа віѣал тумејзі вукун—тобою данный баранъ сталъ въ десять рублей; віѣлізі укун һіт һаенкілізів—онъ въ десяти сталъ въ работѣ, т. е. онъ работалъ за десятирыхъ.—Прод. улкіс, буд. улкас, 3-е л. улкан (д, в); һавал тумејзі вулкан һіт урчі—тридцать рублей стоить эта лошадь.

Укна (д, в), укнадіш—старость, укна—старый, укналі—старо; укна ваілі саж һіт—онъ сталъ старъ; вукуна галга—старое дерево; вукунаві (ті) вақів—старикъ пришел; укнадішлізів талаѣһлічу саж һіт—въ старости онъ счастливъ.

Укуѣ (д, в), укуѣдіш—желтизна, блѣдность, укуѣа или укуѣлі—желтый, блѣдный, укуѣлі—желто, блѣдно; укуѣлі саж һіт—онъ поблѣднѣлъ; гідгалла вукуѣа—желтовъ; вукуѣа урчі—рыжая лошадь.

Укіс см. уркіс.

Ула род. ула, множ. улаумі—сито; улаі віту һарһі—просѣй муку.

Улііс см. валііс.

Улііс см. ілііс.

Улііс см. ілііс.

Улііс см. валііс.

Улівһа (лір), множ. улівһаі—сѣдло со всѣми принадлежностями; улівһа шедіһа урчіліші—осѣдлай лошадь, улівһа шірһаса урчіла—раасѣдлай лошадь.

Улііс см. валііс.

Улііс см. уіс.

Улкіс (д, в), буд. улкас, 3-е л. улкан—плясать, һагвали улкані саж һіт—онъ хорошо пляшетъ; һар мійлішір дулкані сарі һіт—на каждой свадьбѣ она пляшетъ.

Улѣіс см. ілѣіс.

Улѣај род. улѣајла, множ. улѣајті—окно; улѣај авка—отвори
окно; улѣај ѣаѣ бадаѣа—затвори окно; улѣавіт ѣар'-
іѣулі сај—онъ смотритъ въ окно.

Улхіс см. алхвіс.

Умѣіс см. імѣіс.

Умѣіс (д, в), дѣепр. наст. умѣіѣаі (§ 158) играть; дурѣні
вумѣіѣаі саві туплі—дѣти играютъ въ мячъ; умѣні
—игра, вѣѣатачу умѣні ваті—оставъ игру съ дѣтьми,
т. е. полно забавляться съ дѣтьми.

Умѣіс см. ҃амѣіс.

Ум'іѣіс см. ам'ур.

Уммај (лір)—поцѣлуй; уммај дѣіс—поцѣловать; уммај дііс
или уммај іѣвіс—цѣловать, ну уммај іѣвіра һітіла
андаізі—я цѣловалъ ее въ лобъ.

Умѣіс см. ҃амѣіс.

Умсіс см. ҃амсіс.

Ум'у (не мѣн.), ум'удіш—чистота, ум'ул—чистый, ум'улі—
чисто; ум'удіш агу һіш кѣ—опрятности нѣтъ въ этомъ
домѣ; ум'ул арц—чистое серебро; ум'уті урѣ—чистые,
праведные люди; ѣаја ум'у ваѣа—вычисти дворъ.

Умут—надежда; һупі умут віѣус нуі—я надѣюсь на тебя,
также: я довѣряю тебѣ; хвалал умутла ҃аѣ сај һіт—
высоконамѣренъ онъ; умут агу һіт арајһніліші—нѣтъ
надежды на его выздоровленіе.

Умх умхдіш—пустота, умха—пустой, умхлі—пусто; усѣ
умхдіш—пустота закрома, т. е. безхлѣбіе; віѣ умхлі
саві һітіла—голова у него пуста; умха хіѣ—пустой
орѣхъ, умха галга—дуплистое дерево, т. е. пустое.

Унза род. унзѣ, множ. унзурві—дверь; унза авла—отвори
дверь, унза һіѣа—запри дверь; унза һарглі сарі—две-
ри открыты (лір когда говорится объ обѣихъ поло-
вникахъ двери).

Унзув ħала род. унзувĥа, множ. унзувĥулі—ключъ; унзувĥај мірĥ аĥівкулі сарі—ключъ не отпираеть замка; ĥітілі унзувĥала саж ĥіш—онъ его ключъ, т. е. черезъ него тотъ все можетъ вывеѣдать.

Унĥ унĥдіш—хорошее качество, унĥіл—хорошій, унĥлі—хорошо; ваĥла шав унĥлі вірар дуравіјшів—въ своемъ аулѣ лучше, чѣмъ въ чужомъ; ĥалаw мискіјрі ĥіт, ĥа-наĥа унĥлі саж—прежде былъ онъ бѣденъ, теперь въ хорошемъ состояніи; унĥлі луѣані саж ĥіт—онъ хорошо пишетъ.

Унна род. уннала, множ. уннуві—сосѣдъ; æĥті уннуві лів діла—у меня добрые сосѣди; kṽā унна—сосѣдъ по полю; унналічуwсад вақів—онъ пришелъ отъ сосѣда; уңналішіwсад вақів ĥіт—онъ пришелъ изъ сосѣдства; унна ĥунул—сосѣдка.—Уннадіш—сосѣдство, уннадіш діқус ĥучу—я буду тебѣ сосѣдомъ.

Унц твор. унцлі или унцуун, род. унцла, множ. унці—волъ; унці давĥа—запряги воловъ; унцачу узані саж ĥіт—онъ работаетъ на волахъ; унцзуна адам'ілі саж ĥіт—онъ тяжелъ, ваеъ волъ.

Уқæс (д, в) глаг. неправ. (§ 156) пойти; уқæн шін ākæс—ступай набрать воды; арĥæлі уқæс—отправиться въ дорогу, въ путешествіе; гаĥін вуқwæлі саві—кувшинъ сочится; уқæн'іс—отправитъ, букв. ступай сказать; нуні ша уқæн'іра ĥітізі—я отправилъ его въ аулъ; ĥар варĥі урцујші уқæн іқулі саж ĥіт дізі—каждый день посылаетъ онъ меня за дровами.

Уқіс см. вілqіс.

Уĥар (д, в) уĥардіш—холодность, уĥаріл—холодный; уĥаллі—холодно; вуĥаллі саві нам—мнѣ холодно; можно сказать уĥалліра ну; іш варĥі вуĥаллі саві ĥақлі—сегодня очень холодно; шін дуĥаллі сарі—вода стала холодною; урді вуĥаллі саві діла ĥітічу—къ нему (къ

ней) я охладѣлъ; шѣ дубардіш агу—въ водѣ нѣтъ прохлады.

Уѣас см. урѣас.

Урзѣс (д, в) дѣепр. наст. урзѣлі—драться, дічу урзѣлі сажіт—онъ со мною дерется; урѣу вурзѣлі саві—море волнуется.

Урѣа урѣав, урѣар, урѣав, урѣавсад и проч. (§ 176) между; діла гаж урѣав мавіквѣд—не прерывай моей рѣчи; урѣаввѣкѣс—прерваться, вѣенкі урѣаввѣкѣс завлі—работа прервалась дождемъ; урѣаввѣтѣс—извлекъ, вѣшівѣд хажір урѣаввѣтун вѣтїін—изъ этого дѣла онъ извлекъ пользу.—Урѣала, твор. урѣај, род. урѣа, множ. урѣлумі, также урѣалтї—промежутокъ, вѣвелла дурзѣ урѣала діла саві—промежутокъ между двумя границами мой, т. е. мнѣ принадлежитъ; вѣтїінс урѣала вѣкїра ну—я пришелъ между ними, т. е. разнялъ ихъ; ну урѣала сажра вѣд вѣш вѣнанѣдан—я тебѣ порукой за него (въ долгу); урѣала вѣл саві вѣтїѣла—они въ дурныхъ отношенїяхъ другъ къ другу.

Урѣї твор. урѣїлі, род. урѣї, множ. урѣї—стрѣла; урѣї івѣа—пусти стрѣлу; урѣї вѣсїв—стрѣла попала; урѣѣла вѣш—колчанъ.

Урѣїс см. вѣрѣїс.

Урзѣс дѣепр. наст. урзѣлі, буд. урзѣс, 3-е л. урзѣр—идти (о дождѣ, снѣгѣ и т. п.); урзѣс вѣвїів арз—погода стала такъ, чтобы идти дождю, снѣгу и т. п.; завлі урзѣлі саві—дождь идетъ; дубѣлі урзѣлі саві—снѣгъ идетъ; мїлі урзѣлі саві—градъ идетъ; ківкѣлі урзѣлі саві—изморозь; урзѣ вѣтїлі саві нам—ненастье надобно мнѣ; урзѣ дѣс—ненастный годъ.

Урѣвї род. урѣвѣ—здравіе; урѣїс, урѣв(в)їс—сдѣлаться здоровымъ; вѣ урѣавїну, вѣші дічу—будь здоровъ, приходи ко мнѣ; урѣвїа урѣї—здоровый молодецъ; ај, вѣ урѣ

—эй, будь, здоровѣ, була урһи́ра ца саві івһи́ра—
твое здоровіе все равно, что твоя смерть, т. е. мнѣ
все равно, какъ то, такъ и другое.

Урһу твор. урһулі, род. урһу́а—море, множ. урһи́; урһу
вурһулі саві—море волнуется; урһинашіввіт вваф дæқіс
—плавать по морямъ; һавһа урһу—синее море.

Урһі (во множ. не употреб.) народъ, чужіе; урһі чукурвів
діважіі—народъ собрался для совѣта; урһла шав авһ-
вулқан нам—въ чужомъ аулѣ скучно мнѣ; һеһівті
урһлічу мавашуд—не ходи къ людямъ, которые тебя
не зовутъ.

Урһі—въ прошломъ году, урһліпів садәла—начиная съ прош-
лаго года, урһі ввараші—до прошлого года; урһан тæј
—плошлогодній (годовалый) жеребенокъ; урһі ан һача
—годовалый теленокъ.

Урһі род. урһі́, множ. урһі́—звѣзда; іwhivil урһі—падающая
звѣзда; қімішів урһі—комета; урһмар зуврі—звѣздное
небо; урһмі рурһулі сарі—звѣзды свѣтятъ.

Урһі́—шесть урһі́ал; урһі́івил—шестой, урһі́најс—въ шестыхъ;
урһі́ урһі́лі—по шести; урһі́алла цаһналі въ шестеромъ,
урһі́на—шестью, шість разъ.

Урһізі (лів и лір)—стыдъ, урһізі агу һітізів—у него вѣтъ
стыда; урһізі тів һітізів—у него есть стыдъ.

Урһіс (д, в), буд. урус, 3-е л. уру—сказывать; һуд хавар
вурус или һуд хавурта урус ну—буду сказывать тебѣ
сказки; аёһ дів вуріра нуни һітізі—хорошую вѣсть
сказывалъ я ему.

Урһіс см. ip'wic.

Уркура твор. уркулли (лір), множ. уркурі—арба; уркуллишір
анді архулі сарі һітіів—онъ везетъ пшеницу на арбѣ;
уркуллишів арқуәәлі сәј һіт—онъ ѣдетъ на арбѣ; ур-
кура вавһіс—заложить арбу; уркуллаһула, множ. ур-
куллаһулли—колесо арбаное.

Урѣѣл урѣѣлдіш—пьянство, урѣѣл—пьяный, урѣѣлі—пьяно; кент діллі урѣѣлрар нит—отъ малаго пьянѣть онъ; маслі урѣѣлілі саж нит—онъ опьянѣлъ отъ богатства, т. е. одурѣлъ; урѣѣлдіш wajна саві—пьянство дурно; урѣѣлwæqіс—напоить пьянымъ; урѣѣл іqуті діл—крѣпкій, опьяняющій напитокъ.

Урқі род. урқе, множ. урқві—сердце, урқі æлпа саві була—у тебя доброе сердце; буші урқі ізулі саві діла—мое сердце болитъ по тебѣ; нигіла урқі саж нит—онъ его другъ; галгā урқі—сердцевина.

Урқібі—сожалѣніе, Аллаһлі урқібі ваqав буші—Богъ да сжалятся надъ тобою; діла урқібі дукун нххіла міскіндішліші—я сжалялся надъ его бѣдностію; урқіфегвар адамлі—безжалостный человѣкъ, Аллаһла урқібі—милость Божія.

Урқукіс урқд(в)укіс, дѣепр. прош. урқукуј, 3-е спр. испугаться, тапанѣллізівад урқукун нит—онъ испугался пистолета; валаһлізівад урқмалкад—не страшись несчастія; урлі урқвукун нит урчіла дулліші—народъ изумился скоку этой лошади.—Прод. урқулкіс, урқд(в)улкіс, буд. урқулкас, 3-е л. урқулкан—пугаться, урқвулкул урчі—пугливая лошадь.—Урқукікіс, урқд(в)укікіс, дѣепр. прош. урқукукуј (§ 164) испугать, нуні урқдукукунна нит бунул—я испугалъ эту женщину; прод. урқулкікіс, дѣепр. наст. урқулкукулі—пугать.

Урк множ. уркі—гора со свѣжной вершиной.

Урка (д, в), множ. вуркаві—звухъ; вурка урчі—мерень, вурка вуза—воль.

Урѣіс (д, в) дѣепр. прош. урѣлі, 2-е спр., выкопать; бwæв вурѣа—выкопанъ могилу; гванзалізівад урѣа нит буни—выкопанъ его изъ земли; суннін вурѣівіл куллиі бажіів нит—въ самомъ вырытую яму попалъ онъ; ча-

ґалі урґілі саж һіт—оспой изрыть онъ.—Прод. уґіс (не мѣн.), буд. уґус, 3-е л. уґу (уґар)—копать; ґіуаев уґан, множ. ґіуаев уґанґі (уґул, уґуті)—могильщень.

Урґ (д, в), урґдіш—ветхость, урґа и урґіл—ветхій, урґлі—ветхо; урґілі саж һіт—онъ очень старъ; вурґа калі—старый домъ; урґа адам'ілі саж—онъ презрѣнный человекъ; дурґа ґаж—неприличное слово.

Урґулі .твор. урґуј, род. урґуа, множ. урґлі—доска, урґлѣла калі—досчатый домъ; андѣ урґулі—лобная кость.

Урґа род. урґа, множ. урґурві—молотильня; вуґмі урґанір сарі—снопы на молотильнѣ.

Урґас (д, в), дѣпр. прош. урґалі (§ 144) сломать; ґаґ вурґа—переломи хлѣбъ, шіа вурґав һітіи—онъ разбилъ бутылку; діла урґі вурґав—я огорчился; двѣґлі вурґав галга—вѣтеръ сломалъ дерево.—Прод. уґас (не мѣн.), дѣпр. наст. уґвалі (§ 158), буд. уґас, 3-е л. уґа (уґар) ломать, підгура уґвалі саж дурґіуае—ребенокъ разбиваетъ яйца.

Урґа род. урґвала, множ. урґні—кураца (можетъ подражѣваться и пѣтухъ); урґа валґун—пѣтухъ проснулся, т. е. пропѣлъ; урґвала ді'—куратина.

Урґіс см. арґіс.

Урґіс см. утіс.

Уруз уруздіш—стыдъ, урузіл—постыдный, урузі—стыдно; урузіс—устыдиться, діла діулізіуад урузіра ну—я устыдился моего слова; урузісіл анґвуґ—постыдное дѣло; уруз іріс—стыдиться; уруз уаґіра һіт нуні—я пристыдилъ его; урузґуа урусі—стыдливая дѣвушка; урузґні—стыдливость.

Урувґ множ. урунґуні—влючъ (воды), родникъ; урунґла шін—ключевая вода; урунґ вір'вілі саві—влючъ изсякъ.

Урух урухдіш—робость, урухіл—робкій, урухлі—робко; ґузівад урухдіш агу діла—тебя я не боюсь, урухіл ґа-

нівар—робкое животное; урухис—оробѣть, ваѣализіи
урухіра ну—въ лѣсу оробѣть я; нитізівад урухіра ну
—я побоялся его; прод. урухис. — Урухис, лѣспр.
наст. урухцулі, буд. урухцус, 3-е л. урухцар—бояться,
Аллаһлизівад урухцин ну—бойся Бога; урухқан, род.
урухқуа, множ. урухқанті—трусъ.

Урхис см. ірхис.

Урдіс см. уціс.

Урцул род. урцуа (во множ. нѣтъ) дрова; урцул сатха ав-
кані—принеси дрова въ каминъ; урцул іқуін—руби
дрова; урцуа калі—деревянный домъ; урцуа тал—
деревянный столбъ.

Урчі род. урчіла, множ. урчі—конь, лошадь, урчіліші мур-
дајіра ну—я сѣлъ на лошадь; урчілішівһад һурајһира
ну—я слѣзъ съ лошади; урчі дуѣвәқіра нуви—я пу-
стилъ лошадь вскачь, аивіркәжәріл урчі—невыѣзженная
лошадь.

Урчіс см. уціс.

Урѣім—девять урѣимал, урѣім'івіл—девятый, урѣимнајс—въ
девятыхъ; урѣім'урѣимлі—по девяти, урѣималла цаһналі
—въ девятеромъ, урѣимна—девятью, девять разъ; ур-
ѣімѣалі—девятисто.

Урші твор. уршілі, род. уршә, множ. уршви—сынъ; уршідіш
дада нам һуни—сдѣлай мнѣ сыновство, т. е. будь мо-
имъ сыномъ; урші дурһвә агу нитіла—у него нѣтъ
дѣтей мужескаго пола; уршә урші—внукъ (сынъ сына),
рурсә урші—внукъ (сынъ дочери).

Уршіс см. ушіс.

Уршу (д, в), уршудіш—толстота, уршул—толстый, уршулі—
толсто; уршул адам'ілі—толстый человѣкъ, уршујрулі
сај нит—онъ толстѣетъ; вуршул йәна—толстая ложь,
т. е. огромная ложь; маслізіи уршулі сај нит—онъ
толстъ въ имуществѣ, т. е. онъ человѣкъ достаточный.

Усаа—слабый, плохой, дрянной, усадіш—слабость, плохость, усај—слабо, плохо; усаа урчі—плохая лошадь, усаа адам'ілі сај һіт—онъ дрянной человекъ; усаа һаенкі вәдів һітіи—онъ сдѣлалъ низкій поступокъ.

Усаиғ множ. усаиғуні—шалашъ; вуқуні усаиғанів саві—пастухи въ шалашахъ; қәлувазівад віқулі саві усаиғ—изъ вѣтвей они дѣлають шалашъ; усаиғ (на ашшинскомъ нарѣчій) называется вообще маленький аулъ.

Усі род. усё, множ. усруві—закромъ (гдѣ хранится зерновой хлѣбъ), усі віфілі саві анділі—закромъ полонъ пшеницы; булі усані һәқіс—насыпать зерно въ закромъ.

Усіс (д, в), дѣпр. наст. усулі, буд. усус, 3-е л. усар—спать; һіперһі усар һіт—послѣ обѣда обыкновенно спитъ онъ; халқ вусулі саві һіш дус—народъ спокоенъ въ этомъ году; урчі вусулі саві һітіла—сердце спитъ у него, т. е. онъ непонятливъ; һітіла усні швал сабат саві—его сонъ продолжается пять часовъ.—Усаһіс (д, в), дѣпр. наст. усаһулі, 1-е спр., заснуть; урчі-лишівһад һураһілі усаһур һіт—сойдя съ лошади, заснулъ онъ; прод. усаһіс—засыпать; wakһё усаһіс аһірулі сај һіт—долго не засыпаетъ онъ.—Усікіс (§ 164) усыпить, дағ нуні һәвлі усікіра дурһиә—вчера я рано усыпила ребенка; хавар вурулі, усікіра ішһаһілі авзаан ну—сказывая сказки, усыпляла меня въ дѣтствѣ мать.

Усіша—Усуша (§ 1), ус'іла һурава или ус'іла тавун—усушинское общество; Ус'іла ши—Усуша селеніе; ус'ан—усушинецъ, усу' или ус'анти—усушинцы; ус'іла миз—усушинское нарѣчіе. Преданіе, что въ началѣ былъ маленький аулъ, величиною съ закромъ—усі.

Уста род. устала, множ. устні—мастеръ; арцла уста—серебрякъ, мірһла уста—кузнецъ, думла уста—дѣлатель

ковровъ; уркі уста—человѣкъ понятливый, разумный, булі уста—человѣкъ провицательный, съ быстрымъ взглядомъ.

Ута род. утā, множ. утні—скамья, стулъ; уталіші бајілі сажіт—онъ сѣлъ на скамью.

Утіс см. іртіс.

Утіс (д, в), дѣпр. прош. утілі, 2-е спр., раздать, раздѣлить; адала мас вутів узвѣла урға—отцовское имущество раздѣлилось между братьями; узва вутів адала мас һуннес—братья роздали отцовское имущество женщинамъ.—Прод. уртіс (д, в), буд. уртус, 3-е л. урту (уртар)—раздавать, дѣлить, садаа вуртус нуні пәқіртес—я раздаю милостыню бѣднымъ; цуг дæқілі дуртін арц—ровно сдѣлавъ, раздавай деньги, т. е. раздавай деньги по-ровну.

Ухіс см. хіс.

Уц (д, в), уцдіш—густота, уціл—густой, уцлі—густо (о жидкостяхъ); вуціл вар'а—густой медъ; уціс, вуцвіс, дуцдіс—сгуститься, һаруш дуцдів—брага сгустилась.

Уціс см. ірціс.

Уціс (д, в), дѣпр. прош. уцілі, 2-е спр., схватить, віґлі вуців муқара—волеъ схватилъ ягненка; нуні уціра һіт—я задержалъ его; һула шалі вуцілла нуні—я взялъ твою сторону; һуні вуца—держись дороги; һуні вуца кулкіліс—перерѣжь дорогу вору; ца діw вуцілі уін—держись своего слова; һітіін уцілі сажіт—онъ его взялъ въ руки; һæқімілі хунқлізі вуцілі саві халқ—начальникъ держитъ народъ въ кулакѣ, т. е. строго держитъ; уруслі хунқлізі вуцілі саві Дақістан—русскіе въ рукахъ держатъ Дагестанъ, т. е. владѣютъ имъ.—Уціс служитъ для составленія множества глаголовъ, какъ то: аwціс, һawуціс, қаґуціс, һілаwціс и пр.—Прод. урціс (д, в), буд. урцус, 3-е л. урцу (урпар)—

хватать, держать, нар варбі йерзулі қаннуві дурцу—каждый день ястребъ ловить перепелокъ.—Уцікіс (д, в), дѣпр. прош. уцікілі (§ 164) заставитъ схватить, хвілізі уцікіра буні ну—ты заставилъ собаку схватить меня; покрыть, арці вуцікіра нуні йінѣал—я обдѣлалъ князѣмъ въ серебро; урцла вуцікіра калі—домъ выстлалъ я досками; арцла чѣј вуцікіра суѣван—я обшилъ черкесску серебрянымъ галуномъ.—Прод. урцікіс, дѣпр. наст. урцукулі.

Уцумі твор. уцуміін, род. уцуміла, множ. уцумті—уцмій; уцумі даргва—владѣніе уцмія (§ 1); уцмѣла заманалізів—во времена уцміевъ; уцумідіш діул талкан—князь, равный по происхожденію уцмію, т. е. безъ примѣси посторонней крови.

Уѣар (д, в), уѣардіш—жаръ, уѣаріл—жаркій, уѣаллі—жарко; вуѣаріл варбі—жаркій день; арз вуѣарвілі саві—ногода стала жаркою; ну уѣаріра—мнѣ сдѣлалось жарко.

Уѣіс см. ірѣіс.

Учіс (д, в) дѣпр. прош. учілі, 2-е спр. собрать, дѣкіл арц дучів ітііін—онъ собралъ много денегъ.—Прод. урчіс (д, в), буд. урчус, 3-е л. урчу—собирать, нуні дурчус мас варбек—вечеромъ я собираю скотину.

Уѣіс см. ілѣіс.

Ушівѣкѣс ушідѣкѣс—собрать, хвалал мас ушівѣкѣс ітііін—много имущества собралъ онъ; тухум ушівѣкѣсра нуні—я собралъ родственниковъ.—Прод. ушів(д)ікѣс—собирать; унци ушідіквѣлла—я собираю быковъ, т. е. закушаю быковъ; шанті ушівіквѣлла діважі—я собираю жителей на совѣтъ.

Ушіс см. іршіс.

Ушіс (д, в), дѣпр. прош. ушілі, 2-е спр., опустить; кулізі вушіра кѣрѣа—я опустилъ камень въ яму; вајна валлалізі ушіра буні ну—ты повергъ меня въ большое